

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de către avocatul Ciocanu Aliona în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Bălți din 30 iunie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți 22 noiembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Schițco Vladimir Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în r-nul Xxxxx, s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 23.02.2016-30.06.2017

2. *instanța de apel*: 21.07.2017-22.11.2017

3. *instanța de recurs*: 07.02.2018-27.03.2018

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 30 iunie 2017, Schițco Vladimir Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de administrarea și răspunderea materială a bunurilor altor persoane, pe un termen de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată a fost admisă parțial și s-a încasat de la Schițco Vladimir în beneficiul părților vătămate: Botnariuc Nelea a prejudiciului material în mărime de 900 euro sau echivalentul în lei la data executării, a prejudiciului moral în mărime de 1.000 lei, cheltuielile pentru asistență juridică de 2.000 lei; Botnariuc Maria a prejudiciului material în mărime de 1.500 euro sau echivalentul în lei la data executării, a prejudiciului moral în mărime de 1.000 lei, cheltuielile pentru asistență juridică de 2.000 lei, cheltuieli de transport pentru a se prezenta la judecată în sumă de 2.198 lei; Botnariuc Dumitru a prejudiciului material în mărime de 1.500 euro sau echivalentul în lei la data executării, a prejudiciului moral în mărime de 1.000 lei, cheltuielile pentru asistență juridică de 700 lei, cheltuieli de transport pentru a se prezenta la judecată în sumă de 1.000 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Schițco V. în luna august 2014, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de

încredere, sub pretextul acordării de ajutor în perfectarea actelor pentru redobândirea cetățeniei Federației Ruse, ilegal a dobândit de la Botnariuc Nelea bani în sumă de 1.900 euro, echivalentul a sumei de 37.050 lei, cauzându-i părții vătămate daune în proporții considerabile.

Tot, Schițco Vladimir, în septembrie 2014, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul acordării de ajutor în perfectarea actelor pentru redobândirea cetățeniei Federației Ruse, ilegal a dobândit de la Botnariuc Dumitru bani în sumă de 1.100 euro, echivalentul a sumei de 21.450 lei, cauzând părții vătămate daune în proporții considerabile.

Tot el, în septembrie 2014, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul acordării de ajutor în perfectarea actelor pentru redobândirea cetățeniei Federației Ruse, ilegal a dobândit de la Botnariuc Maria bani în sumă de 1.500 euro, echivalentul a sumei de 29.250 lei, cauzând părții vătămate daune în proporții considerabile.

În total Schițco Vladimir a dobândit prin înșelăciune de la Botnariuc Nelea, Botnariuc Dumitru, Botnariuc Maria bani în sumă totală de 87.750 lei, ce conform art. 126 Cod penal, constituie proporții deosebit de mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, faptele inculpatului Schițco V. au fost calificate *de drept* în baza art. 190 alin. (4) Cod penal și anume – *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile și în proporții mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul, Ciocanu Aliona, în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat Schițco V., deoarece fapta ultimului nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

În motivarea apelului a invocat că:

- atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, probe pertinente, concludente și utile în confirmarea învinuirii aduse nu au fost administrate, învinuirea este eronată și bazată pe presupuneri. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri și trebuie să se întemeieze pe probe admisibile;

- analiza conținutului învinuirii formulate, denotă caracterul formal al acesteia, ce nu este confirmată prin probe și contravine prevederilor art. 19 alin. (3), 93, 101 Cod de procedură penală, ce țin de obligarea de cercetare sub toate aspectele, completă și obiectivă, probele și aprecierea lor;

- acuzarea înaintată lui Schițco V. nu are suport probatoriu, iar fapta incriminată acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii. Din învinuirea prezentată, sentința pronunțată și probele cercetate rezultă în esență, că fapta nu întrunește latura obiectivă a escrocheriei;

- chiar din declarațiile părților vătămate rezultă, că acestea membrii maturi a-i familiilor Botnariuc, i-au încredințat lui Schițco Vladimir prin procură întocmirea și

ridicarea actelor de la OSC, arhivă, CRIS Registru și alte instituții, respectiv într-o astfel de situație sunt prezente raporturi civile;

- în învinuirea formulată de acuzare nu este descrisă metoda escrocheriei săvârșite iar în acțiunile inculpatului nu se regăsește intenția cu rea-credință, de inducere în eroare a părților vătămate și deposedarea de bani, profitând de încrederea lor;

- inculpatul a restituit suma de 1.000 euro lui Botnariuc Nelea, iar alte sume le-a motivat prin cheltuielile de plată a serviciilor și taxelor de perfectare, ridicare, traducere și autentificarea actelor, precum și deplasările la Sîngerei, și Chișinău, exercitându-și obligațiile conform art. 1033 Cod civil;

- părțile vătămate nu au prezentat toate actele de identitate, stare civilă, studii, ci doar unele selectiv, iar cele prezentate în perioada octombrie 2014 – martie 2015, au fost ridicate, traduse și legalizate de către Schițco V., ce au fost transmise ulterior familiilor Botnariuc;

- din învinuire și sentință nu este clar ce acțiuni ilegale a comis Schițco V., care nu și-a recunoscut vina, deoarece la materialele cauzei nu sunt probe ce ar demonstra presupusa versiune a acuzării de săvârșire a infracțiunii. Astfel, învinuirea și sentința nu sunt bazate pe probe directe, pertinente, concludente ce ar confirma vinovăția inculpatului;

- fapta lui Schițco V., care a acționat prin procură în interesul părților nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal, lipsind probe ce ar confirma laturile obiective și subiective, respectiv nu au fost acumulate probe suficiente ce ar sta la baza condamnării ultimului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 noiembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a considerat că, sentința adoptată de către prima instanță este legală, întemeiată și motivată, atât sub aspect de drept, cât și sub aspect de fapt, fiind bazată pe probele legal administrate. Astfel, prima instanță a făcut o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinându-le din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, a ajuns la concluzia justă, că vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, s-a confirmat pe deplin.

Cercetând probele cauzei penale, instanța de apel a conchis, că instanța de fond a reținut corect ca dovedită fapta inculpatului atât sub aspectul elementului material al laturii obiective, cât și al laturii subiective, care în speță îmbracă forma intenției directe și a încadrat corect faptele în infracțiunea de escrocherie, prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal, iar afirmațiile apărătorului invocate în apel, referitor la existența relațiilor civile, nu sunt probate și poartă un caracter declarativ.

Instanța de apel a statuat că, inculpatul a acționat cu intenția de a înșela părțile vătămate și a însușit mijloacele bănești, deoarece primul nu și-a onorat obligațiunile asumate și ulterior se eschiva de la convorbirile telefonice cu părțile vătămate, ignorând apelurile telefonice și întâlnirile cu acestea.

Prin urmare, instanța de apel a menționat, că elementele infracțiunii sunt confirmate și motivate de prima instanță prin următoarele probe: declarațiile părților vătămate, Botnariuc N., Botnariuc M., Botnariuc D., precum și materialele dosarului cum ar fi: plângerile părților vătămate (f.d. 3, 19, 31 v. 1); certificat prin care se confirmă faptul că Botnariuc D., după ce a fost înșelat a depus singur cerere la ambasadă (f.d. 10 v. 1); procura dată pe numele lui Schițco V. (f.d. 21 v. 1); setul de acte prezentate de avocatul părților vătămate, necesare la dobândirea cetățeniei (f.d. 154 – 186 v. 1), astfel instanța de fond corect a stabilit starea de fapt, întemeiat a raportat-o la norma de drept și just a calificat acțiunile inculpatului.

În opinia instanței de apel, probele cercetate, examinate în ansamblu, prezintă o situație clară și fără de dubii a circumstanțelor de fapt, fiind raportate just la prevederile legale, iar probele verbale coroborează întru tot cu cele material-scrise administrate la caz, cărora prima instanță le-a dat o apreciere obiectivă în corespundere cu prevederile art. 93-101 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a considerat, că la individualizarea pedepsei prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 75 Cod penal și corect a conchis că scopurile prevăzute la art. 2, 61 alin. (2) Cod penal vor fi atinse prin stabilirea pedepsei cu închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și de a exercita activitate, reieșind din faptul că a fost comisă infracțiune gravă, din motiv cupidant și în lipsa circumstanțelor ce ar atenua sau agrava răspunderea penală.

Respectiv, instanța de apel a apreciat, că pedeapsa aplicată de prima instanță este una echitabilă și legală, ținând cont de gravitatea, scopul și motivul infracțiunii săvârșite, personalitatea celui vinovat, poziția părților vătămate, lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, condițiile acestuia de viață și influența pedepsei asupra corectării și reeducării acestuia.

La fel, instanța de apel a menționat, că justificat a fost dispusă și încasarea prejudiciului cauzat de Schițco Vladimir în urma acțiunilor criminale, deoarece cu certitudine a fost stabilită suma prejudiciului.

Circumstanțele date denotă faptul, că apelul depus împotriva sentinței este formal și lipsit de probe contrar celor invocate, deoarece s-a stabilit cert, că inculpatul Schițco V. a primit de la părțile vătămate sume exagerate în euro, din care a restituit doar o parte, 1.000 euro. Afirmațiile părții apărării, precum că restul sumelor de bani au fost cheltuite pentru primirea documentelor, traduceri, deplasări la Sîngerei și Chișinău nu au fost luate în considerație, deoarece sumele primite sunt cu mult mai mari, decât cheltuielile care se pretind a fi executate pentru aceste acțiuni, respectiv pretinsele cheltuieli nu-s confirmate prin careva documente de plată. Argumentele referitor la efectuarea unor pretinse plăți din suma rămasă au fost înaintate de partea apărării doar cu scopul a nu întoarce banii primiți de inculpat. Mai mult ca atât, chiar dacă au fost executate, traducerile au fost efectuate necalitativ și părțile vătămate au fost nevoite să le repete.

Din considerentele expuse mai sus, instanța de apel a respins afirmația apărării, că învinuirea este bazată pe presupuneri, așa cum este nefondată și se contrazice

prin materialele cauzei. Din învinuire este clar, că inculpatul Schițco Vladimir a dobândit ilegal de la părțile vătămate banii prin înșelăciune și abuz de încredere.

De asemenea, instanța de apel a notat, că părțile vătămate au avut încredere în inculpatul, Schițco V., așa cum soția acestuia a fost colegă de clasă cu Botnariuc D. și i-a asigurat, că soțul ei o să-i ajute la perfectarea documentelor, respectiv inculpatul a folosit această încredere la realizarea intenției infracționale de escrocherie. Știind cu buna știință că nu v-a putea realiza angajamentele asumate, inculpatul i-a înșelat și a primit de la părțile vătămate bani.

În viziunea instanței de apel, argumentul referitor la existența unor relații civile este o versiune de apărare și evitare a răspunderii penale, iar prezența procurii nu demonstrează existența relațiilor civile, dacă aceste acțiuni nu se realizează în acest sens în mod deplin. Chiar dacă inculpatul acționa în baza procurii eliberate de părțile vătămate, el nu a realizat promisiunile făcute acestora, ce ține de perfectarea actelor pentru redobândirea cetățeniei ruse, a avut intenția de a deposeda părțile vătămate de mijloacele bănești, le-a înșelat și după primirea banilor evita contactul cu acestea, ceea ce nu se încadrează în limitele unor relații civile, iar faptul dat demonstrează doar intenția lui infracțională în escrocherie.

Subsidiar, instanța de apel a notat, că aflarea pe rolul instanței de judecată a încă unei cauze de învinuire în infracțiune similară și lipsa unui loc de muncă indică la faptul, că inculpatul și-a câștigat existența prin activități infracționale.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul, Ciocanu Aliona, care solicită casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care Schițco V. să fie achitat, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului apărătorul invocă argumente similare cu cele din apel, subsidiar indicând că:

- din aprecierile instanței de apel rezultă, că imputarea faptei de escrocherie este condiționată de un angajament pe care Schițco V., nici nu și l-a asumat, și niciodată nimănui nu a promis perfectarea actelor pentru redobândirea cetățeniei Federației Ruse, și este condiționată de restituirea parțială sau nerestituirea sumelor „exagerate” primite. Instanța de apel nici nu s-a străduit să explice și să argumenteze o astfel de poziție și să indice din care probe existente la materialele cauzei rezultă, că inculpatul și-a asumat angajamentul să perfecteze actele pentru redobândirea de către părțile vătămate a cetățeniei Federației Ruse, deoarece atunci când ultimii au eliberat procuri, nici în una nu i-au impus un astfel de angajament. Totodată, instanța stabilind, că de inculpat au fost primite sume exagerate în euro, urma să indice sumele concrete, precum și cheltuielile avute de ultimul la realizarea însărcinărilor părților vătămate, respectiv nimeni din părțile vătămate nu a combătut calculele și cheltuielile făcute de Schițco V., însă prima instanță și cea de apel au ignorat argumentele apărării în acest sens, axându-se în exclusivitate pe poziția acuzării;

- instanța de apel, deși tinde cu orice preț să susțină acuzarea de săvârșire de către inculpat a infracțiunii de escrocherie, în combaterea poziției apărării că au fost

executate împuternicirile date prin procură, se contrazice, constatând și reținând în faptele lui Schițco V. relații civile și anume: *"Mai mult ca atât, chiar dacă au fost executate, traducerile au fost efectuate necalitativ și părțile vătămate au fost necesar să le repete"*. Reieșind din cele expuse, instanța nu poate fi categorică în afirmațiile sale că inculpatul nu și-a executat obligațiile asumate;

- decizia instanței de apel nu este suficient de convingătoare și argumentată în acuzarea și condamnarea lui Schițco V., nu se denotă raționamente obiective, ce ar conduce la concluzii indubitabile, că inculpatul se face vinovat de comiterea faptei pentru care a fost trimis în judecată;

- în dosar nu se conțin suficiente probe obiective, directe, pertinente, concludente și utile, ce ar demonstra că fapta de comandare, ridicare a actelor de la organele de resort, precum și solicitarea traducerii, autentificării notariale a actelor, plata pentru serviciile oferite de către persoanele oficiale și taxele necesare, prin intermediul unei persoane împuternicite prin procură, la caz în persoana lui Schițco V., ar constitui în speța dată o infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal;

- astfel, instanțele de judecată nu au reținut corect circumstanțele cauzei, nu au cercetat probele și nu le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu — din punct de vedere al coroborării lor, în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală;

- inculpatul a fost condamnat în lipsa unor probe certe și doar în baza declarațiilor subiective ale părților vătămate, pentru angajamente insinuate de către ultimii, pe care Schițco Vladimir niciodată nu și le-a asumat;

- răsturnarea prezumției de nevinovăție poate fi făcută numai prin probe certe de vinovăție, urmare a administrării tuturor probelor necesare soluționării cauzei, iar când se ajunge la îndoială asupra vinovăției, atunci totul se interpretează în favoarea inculpatului.

În drept, recursul ordinar declarat este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat prin care solicită inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece din textul deciziei rezultă că instanța de apel a analizat obiectiv probele administrate, cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare și care corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală, iar cele invocate de recurent nu pot fi reținute ca temei de casare a hotărârii contestate.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului declarat, se reține că apărătorul invocă cazul de casare prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*; precum și cel prevăzut de pct. 8) al normei procedurale enunțate supra și anume – *nu au fost întrunite elementele infracțiunii imputate inculpatului*. Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit reține, că recurentul invocă critici asupra faptului, că instanța de apel nu a verificat cumulul de probe, ce au stat la baza condamnării inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, adică escrocheria săvârșită în proporții mari, apreciindu-le superficial și fără a ține cont de prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Ca supozitie a celor supra enunțate sânt îndrumătoare și prevederile pct. 14.7 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 *Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*, unde se menționează că în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sânt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost

corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Elocvent în acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, din care s-a reținut și considerentul că motivarea unei hotărâri judecătorești este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, ce nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecății instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul constată că, potrivit rechizitoriului inculpatul a fost trimis în judecată fiind învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții mari.*

Prima instanță, prin sentința adoptată l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe inculpatul, Schițco V., stabilindu-i pedeapsă, potrivit sancțiunii prevăzute a normei imputate.

Apărătorul inculpatului, nefiind de acord cu hotărârea adoptată a contestat-o în ordine de apel, criticând-o în bună parte prin prisma faptului că nu are suport probator, invocând totodată că probele administrate de către organul de urmărire penală și cercetate în prima instanță nu confirmă învinuirea înaintată, iar în acțiunile lui Schițco V., lipsind elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, respectiv aceste chestiuni constituind fondul apelului și asupra cărora instanța de al doilea grad de jurisdicție urma să se expună.

În conformitate cu art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Deci, în situația în care partea apărării în apelul declarat și-a expus dezacordul cu probele administrate la caz, ca fiind lipsite de o forță convingătoare ce ar sta la baza condamnării inculpatului, Schițco V., instanța de apel la judecarea apelului urma să pună în discuție chestiunea privind începerea unei noi etape a ședinței de judecată și anume cercetarea judecătorească, unde urmau a fi cercetate suplimentar probele administrate de prima instanță, cu citirea lor în ședința de judecată și consemnarea acestora în procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel.

Verificând procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 244-245 v. 1), Colegiul penal constată, că de fapt cercetarea judecătorească nu a fost efectuată sau dacă a fost efectuată nu a fost consemnată, respectiv probele nu au fost citite în ședința de judecată și nu au fost consemnate în procesul verbal, precum nu au fost audiate pe viu părțile vătămate sau martorii, însă, în hotărârea adoptată instanța de apel în motivarea soluției sale a reținut ca probe, ce au stat la baza concluziei de condamnare: „*declarațiile părților vătămate, Botnariuc N., Botnariuc M., Botnariuc D., precum și materialele dosarului cum ar fi: plângerile părților vătămate (f.d. 3, 19, 31 v. 1); certificat prin care se confirmă faptul că Botnariuc D., după ce a fost înșelat a depus singur cerere la ambasadă (f.d. 10 v. 1); procura dată pe numele lui Schițco V. (f.d. 21 v. 1); setul de acte prezentate de avocatul părților vătămate, necesare la dobândirea cetățeniei (f.d. 154 – 186 v. 1)*”. Mai mult ca atât, în decizia adoptată, instanța de apel indică la f.d. 249 v. 1, alineat 4 că: „*Cercetând probele cauzei penale, Colegiul penal conchide, că instanța de fond a reținut corect ca dovedită fapta inculpatului...*”, însă rezultând din procesul verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, Colegiul largit constată, că de fapt cercetarea judecătorească nu a fost efectuată sau consemnată, iar în asemenea circumstanțe este afectată obiectivitatea analizei probelor menționate, ce au stat la baza concluziei de condamnare a inculpatului, cu încălcarea principiilor contradictorialității în procesul penal și libera apreciere a probelor, prevăzute la art. 24 și respectiv 27 Cod de procedură penală, precum și a dreptului la apărare, și în general al soluționării fondului apelului, or potrivit alin. (3) art. 8 Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Învederând cele menționate mai sus, Colegiul penal largit consideră, că în speța dată instanța de apel a adoptat o soluție prematură, deoarece nu a cercetat în deplină măsură cumulul de probe în ansamblu, așa cum este prevăzut în norma art. 414 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute.

Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Termenul „convingere intimă” exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta. Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe. Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concluzivitatea și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de erori de procedură în partea ce ține de verificarea declarațiilor și probelor materiale examinate în prima instanță, respectiv nu a fost efectuat corespunzător un control în fapt al apelului declarat, ce ar putea avea și consecințe de drept, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit conchide de a admite recursul ordinar declarat la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în aceeași instanță de apel pentru rejudecare, în alt complet de judecători, pentru adoptarea unei soluții corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel declarată; să verifice și să aprecieze profund probele prezentate instanței în susținerea învinuirii inculpatului, precum și în susținerea nevinovăției acestuia, în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită în ansamblu, cu

argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate în ce privește vinovăția sau nevinovăția inculpatului; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, probatoriul și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Ciocanu Aliona în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți 22 noiembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Schițco Vladimir Xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 24 aprilie 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion